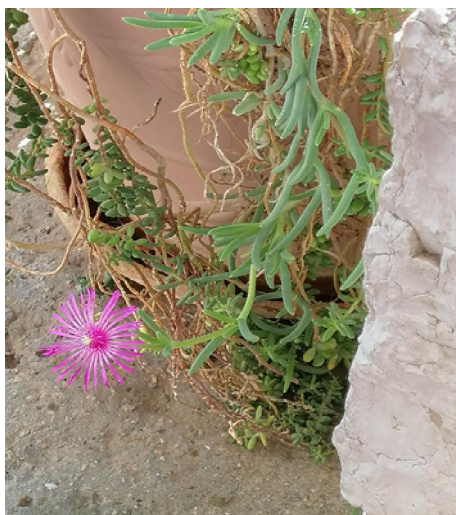

Innowacja pedagogiczna edukacji przedszkolnej

** Mali Badacze **

MOTYWACJA

Rozbudzanie naturalnej ciekawości świata u dziecka, wspieranie jego wielokierunkowej aktywności w poznawaniu otaczającej je rzeczywistości, należy do zadań nauczyciela na każdym szczeblu edukacji, ale miejsce szczególne zajmuje w edukacji przedszkolnej. Jednym ze sposobów zaspakajania tej ciekawości, szczególnie w „okresie pytań”, są zabawy i eksperymenty o charakterze badawczym, zgłębiające fascynujący bliski i daleki świat przyrody żywej i nieożywionej, świat techniki, zjawisk fizycznych i chemicznych, pogłębiane przez dziecko w późniejszych latach.

Podstawa programowa wciąż jest jednak uboga o treści przyrodnicze, zwłaszcza treści dotyczące przyrody nieożywionej. A przecież to zagadnienie bliskie jest dziecku, bardzo dla niego atrakcyjne i dodatkowo stwarzające mu możliwości podejmowania różnorodnej aktywności badawczej (obserwowania, eksperymentowania, doświadczania, dokonywania

pomiarów, eksploracji itp.).Bo przecież nie da się „nie da się tak po prostu drugiej osobie opisać i objaśnić świata, by go dobrze, osobiście rozumiała i umiała w nim działać”¹. Ważnym elementem wydaje się tutaj projektowanie okazji dydaktycznych oraz stworzenie takiego otoczenia wychowanków, które umożliwi mu samodzielne podejmowanie działalności badawczej. Innowacja ta ma na celu rozbudzanie w dzieciach tej ciekawości otaczającego świata poprzez stworzenie autentycznego, bogatego w bodźce środowiska edukacyjnego w którym będzie działało, przeżywało, doświadczało i eksperymentowało. Za motto mogą zatem posłużyć słowa Konfucjusza, który powiedział „Powiedz mi, a zapomnę, pokaż – a zapamiętam, pozwól mi działać, a zrozumie!”

PODSTAWA PRAWNA:

- *Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz.1943 ze zm.) – art. 41 ust.1 pkt 3, art.50 ust. 2.*
- *Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz.60) – art. 15 pkt 29 b.*
- *Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59) – art. 1 pkt 18, art. 44 ust. 2 pkt 3, art. 55 ust.1 pkt 4, art.68 ust. 1 pkt 9, art.86 ust.1.*

OPIS INNOWACJI

CELE OGÓLNE:

- ✓ umożliwienie dzieciom poznawania świata przez działanie, doświadczenie, odkrywanie, przeżywanie i dyskutowanie;
- ✓ wspieranie naturalnego zaciekawienia dzieci światem przyrody;
- ✓ wyzwalanie samodzielności badawczej;
- ✓ budowanie warsztatu badawczego;
- ✓ stworzenie dzieciom autentycznego, bogatego w bodźce środowiska edukacyjnego, w którym będą mogły na miarę swoich możliwości i potrzeb urzeczywistnić swój potencjał i rozwijać uzdolnienia;
- ✓ tworzenie warunków do samodzielnego radzenia sobie z wymogami różnorodnych zadań i sytuacji, a także przezwyciężania trudności pojawiających się w toku zadania;
- ✓ budowanie pozytywnych doświadczeń ważnych dla rozwoju poczucia kompetencji oraz poczucia sprawstwa;

---

¹ D. Klus – Stańska, J. Kruk, *Tworzenie warunków dla rozwojowej zmiany poznawczej i konstruowania wiedzy przez dziecko*, w: *Pedagogika wczesnoszkolna – dyskursy, problemy, rozwiązania*, red. D. Klus--Stańska, M. Szczepka -Pustkowska, Warszawa 2009, s. 465.

- ✓ rozwijanie cech osobowości takich jak: spostrzegawczość, dociekliwość, wytrwałość, kreatywność;
- ✓ nauka współpracy w zespołach i parach.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

dziecko:

- ✓ potrafi wykonać proste doświadczenia i eksperymenty;
- ✓ potrafi prowadzić obserwacje własne i ukierunkowane;
- ✓ potrafi zbudować swój warsztat badawczy;
- ✓ potrafi posługiwać się prostymi narzędziami badawczymi;
- ✓ samodzielnie próbuje dochodzić do rozwiązania problemu badawczego;
- ✓ ma poczucie kompetencji i sprawstwa;
- ✓ pokazuje swoje emocje związane z realizacją zabaw badawczych;
- ✓ potrafi współpracować z innymi osobami;
- ✓ potrafi odkryć zależności w przyrodzie (dzień, noc, pory roku);
- ✓ potrafi wypowiadać się na temat swoich obserwacji podczas zabaw badawczych;
- ✓ prowadzi kalendarz pogody;

PROCEDURY OSIĄGNIĘCIA CELÓW:

- ✓ wykonanie prostych doświadczeń i eksperymentów o różnej tematyce;
- ✓ wykorzystanie prostych narzędzi do zabaw badawczych;
- ✓ wykonanie zeszytu obserwacji przyrodniczej;

PRZEWIDYWANE EFEKTY:

Dla dziecka:

- ✓ jest zainteresowane światem przyrody ożywionej i nieożywionej;
- ✓ poznaje sposoby i samodzielnie dokonuje badania świata;
- ✓ prowadzi obserwacje i wyciąga wnioski;
- ✓ wypowiada się na temat doświadczeń i eksperymentów;
- ✓ współdziała z innymi osobami podczas zabaw badawczych;
- ✓ nabywa umiejętność posługiwania się prostymi narzędziami badawczymi;

Dla nauczyciela:

- ✓ wspiera dziecięcą ciekawość poznania świata;
- ✓ organizuje przestrzeń i pomoce do zabaw badawczych;

- ✓ zachęca dzieci do podejmowania działalności badawczej;
- ✓ angażuje rodziców do udziału w przygotowaniach i ma z nimi;
- ✓ poszerza swoją wiedzę merytoryczną w trakcie przygotowań działań badawczych;

Dla przedszkola:

- ✓ podnosi jakość pracy przedszkola;
- ✓ pokazuje rodzicom i innym nauczycielom metody pracy z dziećmi rozbudzające ciekawość badawczą;

RODZAJ INNOWACJI:

Metodyczno- programowa

TREŚCI PROGRAMOWE:

Podstawa programowa realizowana będzie w oparciu o obowiązujący w grupie program wychowania przedszkolnego oraz uzupełniana będzie o elementy programu TABLIT Innowacyjny program wychowania przedszkolnego, UAM, Poznań 2015.

Kryterium będą zainteresowanie dzieci.

METODY PRACY:

- doświadczenie i eksperyment;
- obserwacje długoterminowe;
- metoda projektów;
- burza mózgów;
- gry dydaktyczne;

FORMY PRACY:

- indywidualna;
- zespołowa;
- zbiorowa (praca z całą grupą).

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- materiał przyrodniczy (np. owoce, warzywa, ziarna, nasiona, rośliny, piasek, kamienie, pióra, kora, liście, owady, minerały itp.)
- artykuły spożywcze (np. soda, ocet, olej, sól, mąka, cukier, mleko, miód, pieprz itp.)
- przybory i narzędzia badawcze (np. termometr, lupa, magnes, mikroskop, pojemniki o różnych kształtach i pojemności, pęsety itp.)
- przedmioty użytkowe (szpilki, słomki, miski, słoiki, butelki plastikowe i szklane, balony, sitka, sokowirówka, korek, wiatrak, filtry do kawy, świece, wieszak, globus, torby foliowe, tace itp.)
- artykuły papiernicze (kartki, mazaki, spinacze, farby, kolorowe tusze itp.)
- źródła wiedzy do przygotowania zabaw (albumy, zdjęcia, prezentacje, filmy, instrukcje itp.)

MIEJSCE REALIZACJI:

Przedszkole nr 49 w Gdańsku – jedna grupa przedszkolna

REALIZATORZY INNOWACJI:

IX.2019 - VI.2020 grupa czterolatków

IX.2020 - VI.2021 grupa pięciolatków

EWALUACJA:

Źródłami informacji o realizacji innowacji będą sprawozdania z przeprowadzonych działań, opinie rodziców i dzieci oraz wnioski z obserwacji poszczególnych zabaw badawczych. Wyniki z przeprowadzonej ewaluacji końcowej zostaną przekazane dyrektorowi i Radzie Pedagogicznej.

Wybrane zdjęcia będą umieszczane na stronie internetowej przedszkola.

Innowacja jest upowszechniona na stronie www.p49.edu.gdansk.pl

PODSUMOWANIE

Wybór tematów związanych ze znaną dzieciom rzeczywistością pozwoli na poznawanie przez nie tego, co je interesuje, a otrzymując swobodę działania, pogłębią swoje doświadczenia, rozwijając kreatywność i ciekawość. Dzieci nauczą się dokonywania wyborów, przez co zwiększą poczucie sprawstwa i kontroli nad własnymi działaniami, co z kolei podniesie ich samoocenę. Możliwości stwarzane w trakcie aktywności badawczej pozwolą na rozwijanie pamięci, lepszego rozumienia symboli graficznych i matematycznych oraz rozbudowywanie słownictwa. Działania w grupie przy realizacji zadań nauczą dzieci dzielenia się zadaniami, organizowania ich oraz współpracy z innymi osobami.

Autorka i realizatorka: Małgorzata Radwańska